

מרץ 2022

27 הנשים קורבנות הסחר מאתיופיה: קריאה למתן מעמד קבע

ביום 1.3.2022 פנתה קבוצת נשים קורבנות סחר, באמצעות המוקד לפליטים ולמהגרים (להלן: המוקד), [בבקשה לשרת הפנים](#) כי תעניק להן מעמד קבע בישראל.

המדובר ב-27 נשים צעירות יוצאות אתיופיה, אשר בעודן קטינות נחטפו מאתיופיה לסודן ומשם למצרים על ידי סוחרי אדם אכזריים. הן הוחזקו חודשים ארוכים כשביות במחנות בסיני, שם עונו, הורעבו, הועבדו בפרך ונאנסו מדי יום וזאת על מנת ללחוץ על בני משפחותיהן לשלם עבורן כופר נפש ולשחררן ממחנות עינויים אלה לגבול ישראל. הן נכנסו אל ישראל בשנת 2012 במצב פיזי ונפשי קשה ביותר. בחודשים שלאחר הגעתן לישראל, בעודן במשמורת, התבררו מימדי הזוועה שעברו והן הוכרו כקורבנות סחר בבני אדם על ידי משטרת ישראל. למרות מצבן הנפשי והפיזי הקשה, הן הושארו במשמורת חודשים ארוכים. אחרי מספר חודשים הן שוחררו לפנימיות או למקלט היעודי לקורבנות סחר בבני אדם ותהליך שיקומן החל.

סיפורן של נשים אלו עלה לכותרות בשנה שעברה, לאחר שפנו באמצעות המוקד בבקשה להסדיר את מעמדם. הסיפור הובא בכתבתה של שירלי ברקוביץ, ["בורחות מבשורה"](#), ששודרה בחדשות כאן 11 ביום 5.9.20, ובכתבה ["מגירוש לתקווה"](#), ששודרה בחדשות כאן 11 ביום 6.6.2021, וזכה להד ציבורי יוצא דופן. כך, בין היתר, פנו מעל 5,000 ישראלים במיילים לשר הפנים ולמנכ"ל משרד הפנים, בבקשה להעניק מעמד לנשים אלו; שורה של ארגוני נשים ו-160 אומנים ואנשי תרבות הצטרפו לבקשה להסדיר את מעמדם. ביום 14.10.2020 התקיים בועדת המשנה למאבק בסחר בנשים ובזנות דיון בעניין, ובעקבותיו פנו חברי הועדה וח"כים נוספים לשר הפנים, בבקשה שיעניק בהקדם מעמד לקבוצת הנשים. המאבק נשא פרי, אך המעמד שהוענק לנשים בעקבותיו הינו מעמד זמני. המוקד הבהיר שמעמד זמני זה, שנושא עימו זכויות מוגבלות בלבד, מותיר את חרב הגירוש מונפת מעל לראשי הנשים ואינו מספיק על מנת להבטיח את המשך תהליך שיקומן. משרד הפנים הודיע שיש להגיש בקשה נוספת, למעמד קבע, ובקשה זו כאמור הוגשה לאחרונה.

מעמד קבע שיעניק להן ודאות, יציבות וזכויות הוא חיוני ואף הכרחי להמשך תהליך שיקומן של הנשים. למרות הקשיים איתם מתמודדות כל חברות הקבוצה, הן מצליחות לשרוד בישראל בעזרת הארגונים המעניקים להם סיוע, ובראשם מרכז היום לשורדי סחר בבני אדם המנוהל על ידי ארגון מסיל"ה. הקשר הקרוב שבין חברות הקבוצה גם הוא כלי מרכזי המחזק את נפשן הפצועה ומאפשר להן לשרוד על אף כל שעברו. רוב חברות הקבוצה עובדות לפרנסתן וחלקן הקימו משפחות. הן בתהליך שיקום פיזי ונפשי משמעותי אבל דרכן עוד ארוכה.

לחברות הקבוצה אין כל עורף משפחתי או מעגלי תמיכה אחרים באתיופיה. כולן נאלצו לעזוב את בתיהן בגיל צעיר בשל נסיבות אישיות ומשפחתיות קשות והקשר שלהן עם משפחותיהן רופף עד

בלתי קיים. לאור הסטיגמה החברתית הקשה הקיימת בחברה האתיופית כלפי קורבנות אלימות מינית, לו יוחזרו לאתיופיה, נשים אלו צפויות לסבול מנידוי חברתי חמור ולדחיקה לעוני ולשולי החברה. הן עלולות, בסבירות גבוהה, להיות חשופות לפגיעה חוזרת, לסחר בבני אדם ולאלימות מינית. הליכי השיקום אותם עברו עד היום עלולים לרדת לטמיון. לאור כל זאת, עצם החשש שיוחזרו לאתיופיה מעכב את שיקומן ומפריע לו.

לשרת הפנים עומדים הסמכות ושיקול הדעת להעניק מעמד הומניטרי חריג לנשים. מדובר במקרה חריג ויוצא דופן בנסיבותיו, ובקבוצה שלה מאפיינים ייחודיים המבדילים אותה מכל קבוצה אחרת שהגיעה לישראל. הענקת מעמד הומניטרי תהווה מחווה אנושית של הושטת סעד לקבוצת נשים צעירות שעברו זוועות קשות, הצליחו נגד כל הסיכויים להתחיל ולשקם את חייהן, וזקוקות נואשות לעזרה ולהגנה על מנת לבנות לעצמן עתיד יציב.

אחרי שנים ארוכות במעמד זמני אנו קוראות להעניק ל-27 הנשים מעמד קבע. מעמד קבע יאפשר להן לייצב את האדמה הרועדת מתחת רגליהן, להמשיך בתהליך השיקום הנפשי והפיזי שלהן ולנסות להשאיר את הטראומה מאחור.

לפרטים נוספים:

ד"ר איילת עוז, מנכ"לית המוקד לפליטים ולמהגרים

ayelet@hotline.org.il

ד"ר שני בר-טוביה, מקדמת מדיניות, פורום ארגוני הפליטים ומבקשי המקלט בישראל

shani.refugeeforum@assaf.org.il